

NMO/236 pss/25

N.d.

APPEL - VOKSENUTGAVE:

"DET FINNES INGEN BARNDOM I SOWETO"

En sør-afrikaner som heter Lerato Kumalo har skrevet et dikt som heter nettopp "Barndom i Soweto", og han skildrer barns hverdag i det svarte boligområdet:

Det finnes ingen lekeplasser
ingen parker
men mye sand
barn konkurrerer
biler, sykler, sultne løshunder
trange gater og søppel
det finnes ingen barndom
i Soweto

Sør-Afrikas apartheid-system rammer særlig barn og unge. Apartheid er noe mer enn rasediskriminering. Apartheid er et økonomisk system. Det hvite mindretallet lever i en luksus og velstand som er skapt av flertallet, enten gjennom dårlig betalt arbeid i gruvene, på de hvites farmer eller som tjenere i middelklassens hjem.

Apartheid begynner den dagen et barn blir født. Med underernæring. Med dårlige helsetilbud. Med det resultatet at sjansen for å dø før fylte fem år, er 14 til 15 ganger så stor for svarte som for hvite.

Apartheid fortsetter i skolen. Ved at det brukes ni ganger så mye penger på hver hvite elev som på hver svarte elev. Ved at det er dobbelt så mange elever pr. lærer i svarte skoler som i hvite skoler. Med det resultatet at halvparten av alle svarte skolebarn ikke får mer enn fem års skolegang.

Apartheid i skolen ble formalisert allerede på femti-tallet. En egen lov (Bantu Education Act) slo fast at svarte skolebarn skulle gå i et eget skolesystem som er vidt forskjellig fra de hvites skole. Undervisningen i de såkalte Bantu-skolene har som hovedmål å overbevise elevene om at de aldri vil kunne oppnå likestilling med de hvite. Elevene lærer en historie som ikke er deres, de får minimal kunnskap i basis-fag som språk, matematikk og naturfag. Hensikten med bantu-skolene er å skape passive arbeidere som ikke har mer kunnskap enn det som er absolutt nødvendig for å tilfredsstille næringslivets behov for billig arbeidskraft.

I 1976 reiste barn og unge seg i opprør mot dette systemet. Det begynte i det svarte boligområdet Soweto utenfor Johannesburg, men spredte seg etterhvert til hele landet. Elevopprøret ble brutalt slått ned. Myndighetene brukte militære styrker, geværer og tanks mot demonstrerende ungdommer. Det første dødsofferet var den elleve år gamle gutten Hector Peterson som ble skutt av en Sør-Afrikansk soldat. Han var den første av over tusen barn og unge som ble skutt, mishandlet eller arrestert.

Soweto-opprøret var begynnelsen på en stadig sterkere motstand mot regimet fra skoleungdommer, fagforeninger og organisasjoner. De siste årene har hundrevis av forskjellige organisasjoner og bevegelser sluttet seg til. Gjennom skoleboikotter og streiker har de rettet stadig mer slagkraftige angrep mot regimet. Men prisen de må betale for sin motstand er høy.

I følge tall fra ulike frivillige organisasjoner har mellom 7.500 og 10.000 barn under 18 år vært fengslet i Sør-Afrika siden juni 1987.

Mange blir tvunget til å flykte fra landet. Derfor har frigjøringsbevegelsen ANC opprettet flere flyktningeleire i nabostatene til Sør-Afrika. Her prøver man å legge grunnlaget for et annet samfunn som en dag skal avløse apartheid.

Men denne tilværelsen er heller ikke skånet fra voldshandlingene til apartheid-regimet. Sør-Afrikanske styrker foretar jevnlige raids mot nabostatene. De bomber flyktningeleire. De bomber Mosambiks havneanlegg og infrastruktur. De støtter opp om kontra-revolusjonære grupper i Mosambik, Zimbabwe og Angola.

Zambias president Kenneth Kaunda har understreket viktigheten av at den vestlige verden legger press på Sør-Afrika, både økonomisk som kulturelt. Alternativet er at vi vil oppleve et blodbad som får den franske revolusjon til å minne om en piknik, frykter han.

Blodbadet har allerede begynt. Det skjer hver dag. Vi her i Norge må ta denne utviklingen alvorlig. Vi må bruke økonomiske og politiske virkemidler i vårt bidrag for å fjerne apartheid. Kampanjen SOLIDARITET MED BARN I SØR-AFRIKA har som hovedmål å spre mer informasjon og skape holdninger til det som foregår i Sør-Afrika. Dessuten vil vi samle inn penger til Dora Tamana barnehage i Lusaka, Zambia, som drives av frigjøringsbevegelsen ANC for flyktningebarn i Sør-Afrika. I barnehagen går det om lag hundre småbarn som har måttet flykte med familiene sine fra terror og vold. De trenger penger til å kjøpe bedre lokaler, leker og nødvendig utstyr som senger og komfyrer.

Vi legger så stor vekt på å vise solidaritet med barna fordi de ofte er de største taperne i apartheid-systemet. Men også fordi barna er Sør-Afrikas framtid. Trygg oppvekst og kunnskap er avgjørende for frigjøringsbevegelsen, ikke minst den dagen Sør-Afrika blir et fritt land.

Sør-Afrika er en slags mini-utgave av verden. Et lite mindretall utbytter det store flertallet. Kampen for et fritt Sør-Afrika må gjerne være et symbol for internasjonal solidaritet og kravet om en ny økonomisk verdensorden. Jeg tror det er viktig at vi ta disse perspektivene med oss når vi skal vise solidaritet. Det er ikke barngjertighet eller veldedighet vi vil vise. Barna i Dora Tamana Barnehage eller skoleungdommene i Soweto vil ikke lindre en verkende samvittighet ved å motta våre gaver. De krever rettferdighet. Derfor skal vår støtte ha et politisk utgangspunkt. Når vi gir penger skal det være som en naturlig konsekvens av vårt krav om et fritt Sør-Afrika.

En dag skal den barndommen som finnes i Dora Tamana også nå Soweto.

BARNE-APPELL

"Barn ingen adgang!"

Slik opplever mange barn virkeligheten i Sør-Afrika.

I Norge får ikke barn se voldsfilmer. I Sør-Afrika opplever barn og unge vold hver dag.

I Norge har alle barn rett til den samme skolegangen. I Sør-Afrika er god utdanning nærmest "adgang forbudt" for svarte barn. På skolebenken i Norge lærer vi å sette pris på vår historie og kultur. Vi lærer om vikinger, konger og om barnetogene 17.mai. De svarte skolebarna i Sør-Afrika får ikke slik undervisning. Historieundervisningen deres begynner med da den hvite mann kom til Afrika. På den måten prøver de som bestemmer å få de svarte til å tro at de ikke er noe verdt. De prøver å skape passive arbeidere som kan arbeide for lavest mulig lønn.

I Norge har vi eget barneombud og egne lover som skal hindre overgrep mot barn. "Bakvendt-landet" Sør-Afrika arresterer og mishandler unge helt ned i ti-års alderen.

Er det rart at mange vil flykte for å få en bedre framtid?

Det sør-afrikanske frigjøringsbevegelsen driver en barnehage i Zambia for sør-afrikanske flyktninge-barn. Barnehagen Dora Tamana gir flyktninge-barna lek og lærdom - akkurat som barn her i Norge.

Men de mangler gode lokaler og nye leker og mye annet viktig utstyr. Hjelp oss å skaffe dem det. VIS SOLIDARITET MED BARN I SØR-AFRIKA!